

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.89](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.89)

УДК 336.71.131

*О. Л. Руда,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-3266-7470*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

*О. Ruda
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finances, Banking and Insurance,
Vinnytsia national agrarian University, Vinnytsya*

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF BANK SECURITY SECURITY

В даній статті розкривається завдання безпеки банківської діяльності які забезпечують втілення мети. Серед проблем захисту банківської діяльності від загроз зовнішнього та внутрішнього характеру все більш актуалізується необхідність забезпечення безпеки фінансових ресурсів, убезпечення інформації, майна і персоналу комерційного банку, створення дієвих механізмів фінансового захисту банківської системи. Для комерційних банків особливо значущими є такі умови ефективної та безпечної діяльності, як забезпечення зворотності кредитів, підвищення прибутковості, підтримання ліквідності, зниження банківських ризиків, гарантування депозитів.

На сьогодні відсутня повноцінна методологічна база для вирішення окремих завдань захисту банківських установ, бракує досліджень, присвячених з'ясуванню базових понять, поки що недостатньо досліджені поняття «безпека банку» («безпека банківської діяльності», «банківська безпека»), «економічна безпека банку» та «фінансова безпека комерційного банку», відсутні науково обґрунтована концепція і механізм забезпечення безпеки банківської діяльності, системні описи видів і змісту загроз безпеці банківських інститутів, ґрунтовна характеристика фінансових регуляторів безпеки та стабільності функціонування банківської системи.

На сучасному етапі розвитку суспільства у будь-якій державі незалежно від моделі побудови економіки та суспільно-політичної організації банки та банківська система відіграють чималу роль. Банківська система підтримує безперерйне функціонування економіки держави, обслуговуючи готівкові та безготівкові грошові розрахунки, здійснюючи зберігання коштів фізичних та юридичних осіб, а також їх забезпечення кредитними ресурсами та багато інших видів операцій. Для банківської діяльності характерний високий ступінь ризику, тому що банки працюють в умовах постійної загрози втрати грошей та банкрутства. Сьогодні існує проблема недостатньої правової захищеності банківської таємниці, яка загрожує як банкам, так й економічній та інформаційній безпеці держави. Розкрито основи формування системи безпеки банківської діяльності. Описані складові банківської таємниці. Виокремлено зобов'язання банків щодо збереження банківської таємниці та проблемні аспекти щодо її захисту в Україні. Також запропоновано можливі варіанти для покращення безпеки банківської таємниці.

This article reveals the tasks of security of banking activities that ensure the implementation of the goal. Among the problems of protection of banking activities from external and internal threats, the need to ensure the security of financial resources, information, property and staff of a commercial bank, the creation of effective mechanisms for financial protection of the banking system is becoming increasingly important. For commercial banks, such conditions of effective and safe activity as ensuring the return of loans, increasing profitability, maintaining liquidity, reducing banking risks, and guaranteeing deposits are especially important.

At present, there is no full-fledged methodological basis for solving certain tasks of protection of banking institutions, there is a lack of research to clarify the basic concepts, the concepts of "bank security" ("banking security", "banking security"), economic security of the bank "And" financial security of a commercial bank ", there is no scientifically sound concept and mechanism for ensuring the security of banking, systematic descriptions of the types and content of security threats to banking institutions, a thorough description of financial regulators of security and stability of the banking system.

At the present stage of development of society in any state, regardless of the model of economic construction and socio-political organization, banks and the banking system play a significant role. The banking system supports the smooth functioning of the state economy, servicing cash and non-cash payments, storing funds of individuals and legal entities, as well as providing them with credit resources and many other types of operations. Banking is characterized by a high degree of risk, because banks operate in conditions of constant threat of loss of money and bankruptcy. Today there is a problem of insufficient legal protection of banking secrecy, which threatens both banks and economic and information security of the state. The basics of the formation of the banking security system are revealed. The components of bank secrecy are described. The obligations of banks to preserve banking secrecy and problematic aspects of its protection in Ukraine are highlighted. Possible options for improving the security of banking secrecy are also suggested.

Ключові слова: банківська безпека; інформація; інформаційна безпека; конфіденційна інформація; банківська таємниця; шахрайство; комерційна таємниця

Keywords: banking security; information; information security; confidential information; banking secrecy; fraud; trade secret.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Банківські операції активно набирають обертів на тлі економічного розвитку держави. Тому розкриття питання безпеки банківської таємниці є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми економічної безпеки держави, пов'язані з різними галузями економіки, зокрема, з банківською системою, досліджують у своїй праці, зокрема, такі українські та зарубіжні фахівці, як Я. Базилюк, О. Барановський, В. Бегма, І. Бінько, Т. Блудова, В. Бойко, З. Варналій, Т. Васильців, З. Васильченко, А. Вінніков, О. Власюк, О. Вовчак, В. Волошин, І. Воробйова, А. Гальчинський, В. Геєць, П. Герасимов, В. Горбулін, О. Гриценко, Р. Гриценко, Б. Губський, С. Давиденко, А. Єпіфанов, М. Єрмошенко, М. Зубок, Я. Жаліло, О. Жихор, В. Загарій, Н. Зачосова, М. Ілляш, О. Іляш, С. Ільясов, О. Кириченко, О. Клеков, С. Ключка, О. Коваль, Г. Козаченко, В. Краліч, В. Ліпкан, Н. Лоханова, Р. Лупак, О. Ляшенко, А. Мазаракі, С. Макуха, С. Марова, В. Мартинюк, Х. Мачовські, С. Мельник, І. Медведєва, І. Мігус, А. Мокій, В. Мунтіян, С. Мурдоч, К. Наумік-Гладка, О. Новікова, Д. Олійник, С. Онищенко, А. Осепек, Г. Пастернак-Таранушенко, В. Петрушевська, О. Підхонний, М. Погосова, Н. Прокопенко, Н. Реверчук, О. Резнік, Н. Різник, О. Собкевич, В. Соловійов, З. Сороківська, О. Суходоля, А. Сухоруков, К. Тагірбеков, М. Флейчук, В. Франчук, Ю. Харазішвілі, Н. Цікановська, Л. Шевченко, В. Шемаєв, Л. Шемаєва, В. Шлемко, О. Штаєр, Н. Юрків.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Теоретичне узагальнення дослідження механізму формування системи безпеки в банківських установах.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних соціально-економічних умовах слід приділяти особливу увагу розвитку фінансової сфери України та важливої її складової – банківської системи, ефективне функціонування якої має ґрунтуватися на всебічному забезпеченні безпеки всіх сфер банківської діяльності.

Процеси інтеграції України у світову економіку, нестабільна політична ситуація, економічна криза (викликана пандемією коронавірусної інфекції), нерозвиненість фінансового ринку та його інфраструктури, недосконалість чинного законодавства, зменшення реальних доходів населення і бізнесу, масове скорочення робочих місць та зростання безробіття, корупція та криміналізація економіки ставлять перед системою

економічної безпеки банку нові завдання, що призводить до появи нових, раніше не характерних банківській діяльності загроз.

Водночас, від чіткого визначення сутності безпеки банку залежить: визначення і класифікація загроз; формування системи забезпечення безпеки банківських установ; з'ясування місця і ролі різних суб'єктів у цій системі; обґрунтоване формулювання їх завдань і функцій [4, с. 45]. У Концепції безпеки комерційного банку, під безпекою комерційного банку розуміється стан захищеності інтересів власників, керівництва і клієнтів банку, матеріальних цінностей та інформаційних ресурсів від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Розглядаючи безпеку банку через призму організації, важливо акцентувати увагу як на її зовнішньому, так і внутрішньому середовищі. У зовнішньому середовищі слід розглядати дії з боку клієнтів, партнерів, конкурентів, державних установ і громадян, а також кримінального середовища, у внутрішньому ж – дії персоналу банку в особі спеціалістів і менеджерів відділів банку (його підрозділів), неформальних груп, а також адміністрації банку та його власників. Часто слугує для цього некомпетентність окремих менеджерів і спеціалістів банку, їх навмисні дії і бажання окремих працівників особисто збагатитися за рахунок можливостей банку, у тому числі за рахунок зговору з клієнтурою чи криміналом, а також з потенційними конкурентами [3, с. 67].

Безпека персоналу банку відбиває стан його внутрішнього середовища, де особливо актуальна особиста безпека персоналу банку, яку не гарантує жоден власник. Даний процес не є однозначним і нерідко на практиці виражається через небажання банківського персоналу брати участь у кримінальних чи тінювих операціях і вимогу банківського персоналу за кваліфіковану і понаднормовану працю отримувати більш справедливую оплату з урахуванням її специфіки, включаючи вплив характеру потенційних загроз при проведенні конкретних банківських операцій. Безпека банківських операцій як таких, становить не менший інтерес, оскільки торкається сутності банківського бізнесу і безпосередньо пов'язана з безпекою банку та його персоналу, адже особливий інтерес становлять не стільки мотиви поведінки персоналу при виконанні своїх посадових обов'язків, скільки технологія професійних порушень і використання діючого порядку і правил, недоліків і порушень у банку в особистих інтересах банківського персоналу чи його власників, а також в інтересах конкуруючих банків і організацій, криміналу і чиновництва [2, с. 124].

Основним критерієм ефективності банківської безпеки є стабільність фінансового і економічного стану банку, а саме: забезпечення зворотності кредитів, підтримання ліквідності, підвищення прибутковості, зниження банківських ризиків, гарантування депозитів. Таке забезпечення має базуватися на певних заходах захисту банківської діяльності, протидії загрозам. Понад це, небезпечність та різнобічний характер цих загроз потребують системного та наукового підходу до вирішення питань безпеки діяльності банківських установ.

Метою безпеки банківської діяльності є усунення можливостей завдання банківській установі збитків або упущення нею вигоди, забезпечення її ефективної діяльності та якісної реалізації операцій і угод.

Виходячи з цього, досягнення мети безпеки банківської діяльності забезпечуються виконанням таких завдань [1, с. 50]:

- профілактика та запобігання правопорушенням і злочинним посяганням на власність, персонал та імідж банку;
- своєчасне виявлення реальних і потенційних загроз банку, проведення заходів щодо їх нейтралізації;
- оперативне виявлення змін і негативних тенденцій у сферах діяльності, інтересів та інформаційної уваги банку, своєчасне реагування елементів його структури на них;
- виявлення та формування умов, сприятливих для реалізації банком своїх інтересів;
- виховання та навчання персоналу банку з питань безпеки;
- послаблення шкідливих наслідків від акцій конкурентів або злочинців з підриву безпеки банку;
- збереження і ефективне використання фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів банку.

Як потенційні суб'єкти загрози безпеці банківській системі, чиї конкретні дії можуть завдавати фінансової шкоди, слід розглядати: юридичних осіб-підприємців, фірми, фонди та благодійні організації, державні підприємства й інші суб'єкти господарювання, фізичних осіб-підприємців і виробників, які не мають статусу юридичної особи, керівників підприємств, які провадять господарські операції, співробітників державних організацій і установ тощо, іноземних юридичних осіб, валютні фонди, банки, організації, фірми спецслужб, злочинців, організовану злочинність, як у межах країни, так і за кордоном. А серед об'єктів захисту слід розглядати: фінансові ресурси, персонал банку, матеріальні засоби, інформаційні ресурси з обмеженим доступом [11, с. 121].

Систему безпеки банківської діяльності можна визначити як організовану сукупність спеціальних органів, коштів, методів і заходів, що забезпечують захист діяльності банківської установи від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз (рис. 1.).

Під банківською безпекою розуміється багатогранна система заходів із захисту інтересів банківської установи, що здійснюється у відповідності із завданнями. Оскільки проблема є досить актуальною, то її дослідженню направлена велика кількість публікацій і наукових праць, але серед авторів немає чіткого виділення складових банківської безпеки.

Отже, складові банківської безпеки можна розділити на три категорії [2, с. 257]:

1. Економічна безпека. Головним завданням відділу економічної безпеки є захист економічних інтересів банківської установи від протиправних посягань і недобросовісної конкуренції шляхом збирання, узагальнення та надання інформації його керівництву для прийняття рішень з мінімізації банківських ризиків.

Працівниками цього відділу вживаються заходи щодо запобігання збитків та забезпечення доходності при проведенні кредитних операцій шляхом перевірки справжності документів, кредитних та інвестиційних проектів, наданих банку позичальниками, здійснення контролю за обґрунтуванням задачі, використанням і своєчасним поверненням коштів, наданих для реалізації цих проектів. Ризик збитків через шахрайство в сфері кредитування може бути істотно знижений завдяки здійсненню запобіжних заходів працівниками відділу економічної безпеки.

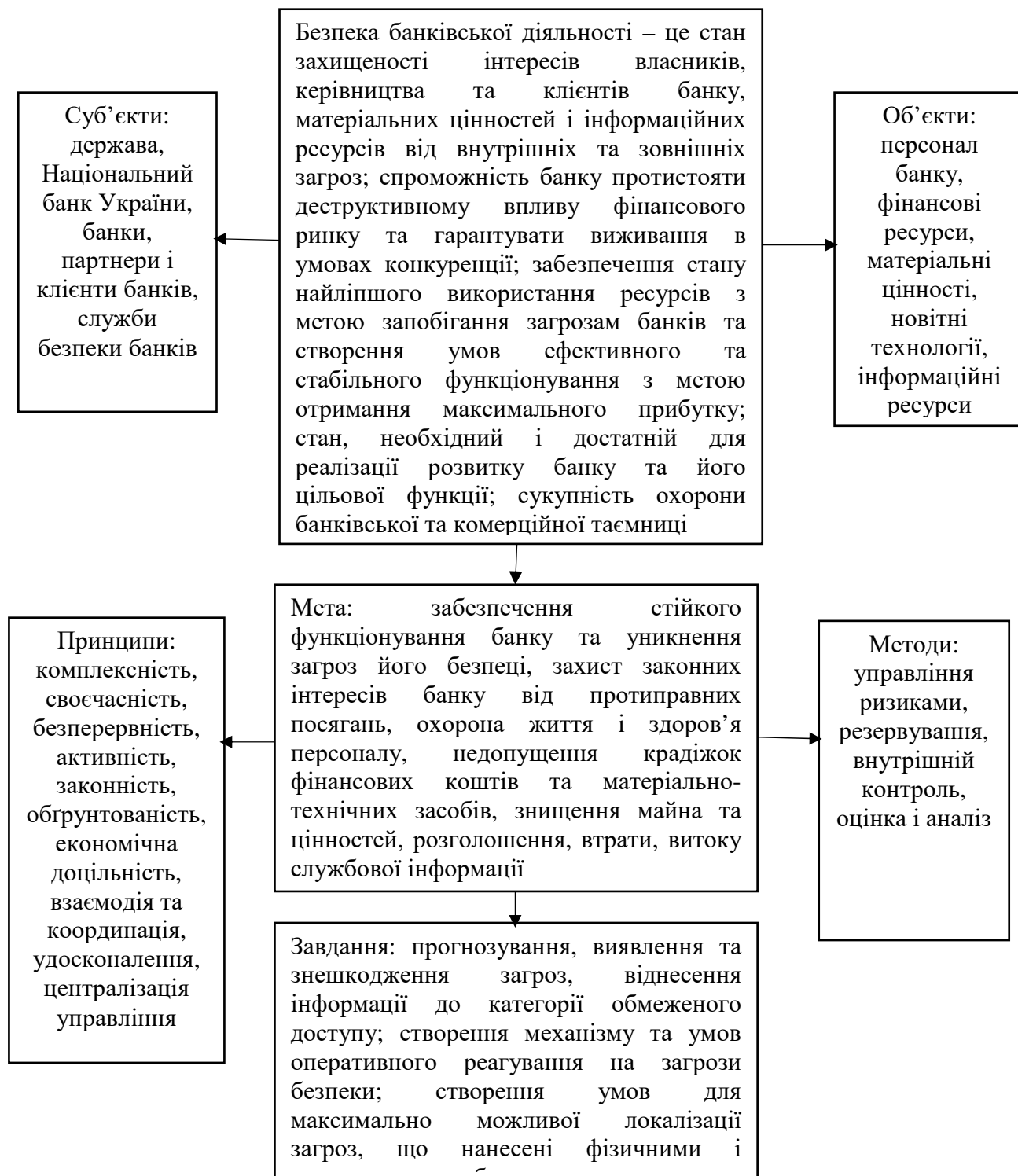

Рис. 1. Основи формування системи безпеки банківської діяльності [4, с. 245]

2. Фізична безпека – це сукупність дій направлених на захищення персоналу банку, майна банку, охорону території банку, приміщень. До фізичної безпеки слід віднести заходи протипожежного захисту, перевірка кадрів під час прийому на роботу та постійний нагляд за персоналом банку, охорону готівки, що знаходиться безпосередньо в банку або ж перевозиться.

3. Інформаційна безпека – це організація гарантованого захисту інформаційних ресурсів банку, відповідна професійна підготовка працівників банку в галузі інформаційних технологій, що забезпечує захист інформаційних ресурсів та інформаційних потоків від несанкціонованого доступу до них. Крім того, до інформаційної безпеки слід віднести захист науково-технічної продукції, «ноу-хау» банку.

Цифровізація економіки України є достатньо складним процесом, який сьогодні регулюється певними нормативними та законодавчими актами: Законом України «Про національну програму інформатизації» [10], Законом України «Про доступ до публічної інформації» [8], Законом України «Про адміністративні послуги» [6], Законом України «Про захист персональних даних» [9] тощо. Для впровадження програм і заходів із кіберзахисту, цифровізації, інформатизації, їх удосконалення та оперативного реагування на фактичні випадки, пов'язані зі випадками вмішуються в роботу інформаційних та комунікаційних систем, електронних ресурсів, а також розробки заходів із технічного захисту інформації створено державне підприємство «Галузевий центр цифровізації та кібербезпеки» [11, с. 119].

Проблема економічної безпеки в стратегічному напрямку цифровізації банківської діяльності та надання послуг, займає вагомe місце та потребує додаткових науково-теоретичних досліджень та розробки технології забезпечення захисту банківської таємниці.

В свою чергу, таємну інформацію в банківській справі можна умовно поділити на банківську та комерційну таємниці. Згідно статті 60 Закону України «Про банки та банківську діяльність» інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку, є банківською таємницею [7].

Поширення конфіденційної інформації здійснюється за бажанням юридичних та фізичних осіб у володінні, користуванні або розпорядженні яких така інформація перебуває, поширення (або розголошення) банківської таємниці здійснюється у чітко встановлених законодавством межах, порядку та на належним чином оформлений запит належних суб'єктів. Власник конфіденційної інформації самостійно визначає режим доступу до неї, в той же час, правовий режим та зобов'язання по збереженню банківської таємниці чітко визначені законодавством.

Оскільки банківська таємниця призначена зберігати довірчі відносини між банком та клієнтом, а обов'язок по її збереженню несуть всі працівники банку в силу виконання своїх професійних функцій, тому необхідно зазначити, що банківська таємниця є однією із видів професійних таємниць [3, с. 56].

Діяльність банку, яка здійснюється професійно, є критерієм для визначення характеру відомостей, що становлять банківську таємницю. Інакше кажучи, банківську таємницю слід розглядати як додаткове зобов'язання, що виникає у зв'язку з основним зобов'язанням, забезпечує та супроводжує основне зобов'язання, проте, це зобов'язання повинно зберігатися й після припинення основного зобов'язання (тобто розірвання договору банківського вкладу).

Таким чином, банківська таємниця як певний вид інформації з обмеженим доступом, покликана охороняти відомості, вільний обіг яких може порушити права та інтереси клієнтів банку.

Поняття «банківська таємниця» є одним із основних понять банківського права, оскільки пронизує усі напрямки банківської діяльності.

Деякі правознавці вважають, що під банківською таємницею слід розуміти встановлену законом та гарантовану банком систему правових та спеціальних технічних засобів, що забезпечують правовий режим обмеженого доступу до інформації про банківський рахунок, операції за рахунком і відомості про клієнта.

Також, банківську таємницю розуміють в якості таємниці самого банку як самостійного суб'єкта господарських відносин і сукупності комерційних таємниць клієнта, котрі банку стали відомі в силу наявності договірних відносин з ними. А що ж робити в ситуації, коли між банком та клієнтом не був укладений договір, але при цьому банк володіє певною інформацією, отриманою від клієнта або третіх осіб? Виходить, що вона не підпадає під захист банківської таємниці, що є логічно невірним [2, с. 33].

При цьому, необхідно підкреслити, що ряд науковців розглядають банківську таємницю через інформацію. Існування та необхідність банківської таємниці пов'язані з тим, що здійснення банківських операцій і банківської діяльності в цілому, а також укладення конкретних банківських угод, певною мірою, передбачає одержання, переробку, збереження та використання інформації, яка, зазвичай, має високу економічну та іншу цінність. Такий підхід насамперед, зумовлений економічною доцільністю та цілеспрямованістю відносин банк-клієнт.

З метою удосконалення поняття «банківська таємниця», проаналізувавши різні позиції науковців щодо сутності цієї категорії (рис. 2), можна запропонувати її визначення як особливо цінної інформації, умисно приховуваної службовцями банківської установи, яку вони отримують у процесі своєї роботи, зокрема під час обслуговування клієнтів банку, а також відомості про діючих клієнтів і про клієнтів, які припинили свої відносини з банком або за певних причин ними не стали, також необхідно зазначити, що банківська таємниця є різновидом конфіденційної інформації; власник банківської таємниці – це клієнт банку, тобто фізична або юридична особа, яка в процесі співпраці з банківською установою надала їй відомості, що можуть становити банківську таємницю; утримувач банківської таємниці – це особа, яка при виконанні своїх службових обов'язків отримує відомості, що становлять банківську таємницю [4, с. 364].

Необхідно зазначити, що інформація є банківською таємницею, якщо їй притаманні наступні ознаки:

- така інформація повинна бути не відома третім особам;
- така інформація захищається та гарантується законодавчо встановленими суб'єктами;
- така інформація відома банкам та іншим фінансовим установам в силу специфіки їх діяльності.

Рис. 2. Складові банківської таємниці [4, с. 366]

На сьогодні основоположним документом, який визначає правовий режим банківської таємниці в Україні, є Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III в редакції від 7 грудня 2000 року із змінами та доповненнями [7].

Відповідно до статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність», банківська таємниця – це інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку [7].

Отже, банківською таємницею, зокрема, є [7]:

- відомості про банківські рахунки клієнтів, у тому числі кореспондентські рахунки банків у Національному банку України;
- операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта здійснені ним угоди;
- фінансово-економічний стан клієнтів;
- системи охорони банку та клієнтів;
- інформація про організаційно-правову структуру юридичної особи – клієнта, її керівників, напрями діяльності;
- відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація;
- інформація щодо звітності по окремому банку, за винятком тієї, що підлягає опублікуванню;
- коди, що використовуються банками для захисту інформації.

У статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» наголошується на тому, що інформація про банки чи клієнтів, яка збирається під час проведення банківського нагляду є банківською таємницею [7]. Так, під банківським наглядом розуміють систему контролю та активних впорядкованих дій Національного банку України, спрямованих на забезпечення, дотримання банками та іншими особами, стосовно яких Національний банк України здійснює наглядову діяльність законодавства України і встановлених нормативів, з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників та кредиторів банку. У разі порушення банками, філіями іноземних банків чи іншими особами, які є об'єктом перевірки Національного банку України згідно з Законом України «Про банки і банківську діяльність», вимог банківського законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України або здійснення ними ризикових операцій, які загрожують інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, Національний банк України застосовує заходи впливу адекватно допущеним порушенням у порядку установленому Постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» [5, с. 47].

У Законі України «Про банки і банківську діяльність» в статті 6 регламентовано зобов'язання банками забезпечити збереження банківської таємниці своїх клієнтів [7]. Проте, інформація віднесена до банківської таємниці на сьогодні не зовсім захищена (рис. 3).

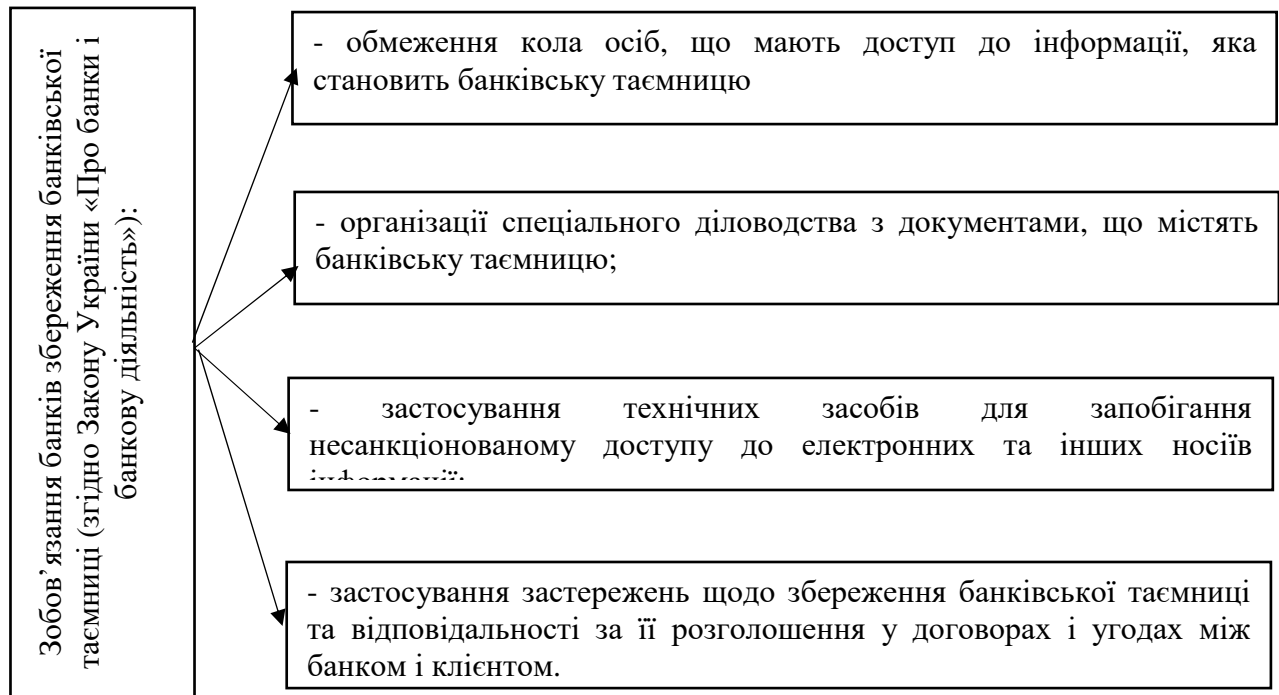

Рис. 3. Зобов'язання банків щодо збереження банківської таємниці та проблемні аспекти щодо її захисту в Україні [5, с. 45]

Отже, єдиним органом банківського нагляду є Національний банк України. Аналіз норм Закону України «Про банки і банківську діяльність» дозволяє зробити висновок, що банківською таємницею є також інформація про банки та клієнтів, яку Національний банк України отримує від банків під час виконання своїх функцій з банківського нагляду та валютного контролю. На користь такого висновку свідчать положення частини шостої статті 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність», відповідно до якої на службовців Національного банку України та уповноважених ними осіб не поширюються будь-які обмеження щодо отримання інформації, яка становить банківську таємницю, при здійсненні ними функцій банківського нагляду або валютного контролю [7].

Одним із проблемних аспектів захисту банківської інформації є шахрайство. Внаслідок невідомих дій осіб, які представляються працівниками будь-якого банку підлягають обману мешканці різних верств населення та регіонів України, невідомі особи обманним шляхом отримують кошти за допомогою СМС повідомлення або телефонних дзвінків, крім цього невідомі особи можуть володіти особистою інформацією про дану особу з невизначених на це причин.

Випадки звернення громадян до чергової частини поліції із заявою, що йому зателефонувала невідома особа, яка представилась працівником служби охорони банку і зловживаючи довірою випитала номер банківської картки заявника, після чого з неї зникли гроші трапляються майже щодня. Наслідки цієї події: розкриття банківської таємниці, її розголошення довіреними особами невідомим шахраям [1, с. 49].

За іншими джерелами інформації, підтвердженням шахрайських дій із захисту банківської таємниці є слова експерта у сфері інформаційної безпеки: «ситуація із захистом персональних даних громадян «дуже погана». Інформація про українців, в тому числі, банківська, нерідко стає здобиччю шахраїв, існує нелегальний ринок, де таку інформацію купують і продають. «Ринок завжди був і є, але проблема в тому, що держава не особливо за цим стежить і не карає тих, хто займається зливом даних. Якщо в якомусь банку відбудеться розкрадання даних, то цим буде займатися служба безпеки банку, вони, швидше за все, просто звільнять працівників (які викрали дані). Навіть, можливо, не підключаючи правоохоронні органи, щоб цей інцидент зам'яти, і щоб це не позначилося на репутації банку» [1, с. 51].

Можливим рішенням проблеми з шахрайством, яка впливає на захист банківської таємниці, вважаємо, необхідна реєстрація кожного номера мобільного телефону за власником даного номера. В Україні дана практика не застосовувалась, тому введення цієї практики дозволить захистити мешканців країни від шахрайських дій і тим самим підвищить довіру до працівників банку, оскільки за реєстрованим номером дуже легко буде дізнатися про власника рахунку, чи є він працівником банку чи ні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, стабільність і стійкість банківської установи має досить велику залежність від рівня правової захищеності банківської таємниці.

Для підвищення рівня правової захищеності банківської таємниці необхідно посилити та удосконалити відповідальність за розголошення банківської таємниці, шляхом прийняття одного кодифіковано нормативно-правового акту, який посилить стійкість та стабільність банківської системи, а інтереси усіх учасників банківських правових відносин стануть більше захищеними.

Забезпечення належного захисту банківської таємниці вимагає його удосконалення та адаптації до європейських стандартів, гармонізації законодавства України та наближення його до законодавства європейських країн. У країнах ЄС банківська таємниця щільно пов'язана з особистою таємницею, як однією з

основних конституційних гарантій. У вітчизняному законодавстві конституційний обов'язок щодо збереження банківської таємниці покладено на банки і вимагає узгодження з банківським законодавством, Тобто, Конституцією України, а саме статтею 32, гарантовано право громадян на захист та збереження інформації щодо особи, тоді як конфіденційна інформація про особу захищається законом, що свідчить про різні підходи до правового вирішення питань банківської таємниці та в різних законодавчих актах, що суперечать між ними. Затвердження проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питань банківської таємниці дозволить закласти правове підґрунтя для гармонізації законодавства України із законодавством ЄС та адаптації вітчизняного законодавства України до європейських стандартів. Оскільки питання є актуальним і не повністю розкрито у періодичних виданнях, тому наше наступне дослідження буде заключатися в характеристиці методів зміцнення безпеки банківської таємниці.

Список літератури.

1. Адаменко С.І. Характеристика та класифікація загроз у банківській системі України. *Стратегічна панорама*. 2004 . № 4. С. 48–52.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека: монографія. Інститут економічного прогнозування Київ: Фенікс. 2008. 338 с.
3. Вовчак О.Д., Самура Ю.О., Сидоренко В.А., Вареник В.А. Банківська безпека: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 237 с.
4. Герасимович А.М., Алексєнко М.Д., Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності: підручник. К.: КНЕУ, 2003. 599 с.
5. Зубок М.І. Організаційно-правові основи безпеки банківської діяльності в Україні: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / М.І. Зубок, Л.В. Ніколаєва. – К.: Істина, 2002. – 84 с.
6. Про адміністративні послуги. Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
7. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12. 2000 р. № 2121-III URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
8. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
9. Про захист персональних даних. Закон України від 23.02.2012 р. N 4452-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
10. Про Національну програму інформатизації. Закон України від 04.02.1998 р. N 74/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Хитрін О.І. Фінансова безпека комерційних банків. *Фінанси України*. 2008. № 11. С. 118–124.

References.

1. Adamenko, S.I. (2004) "Characteristics and classification of threats in the banking system of Ukraine", *Stratehichna panorama*, no 4, pp. 48–52.
2. Baranovsky, O.I., (2008), [Financial security], Feniks, Kyiv, Ukraine.
3. Vovchak, O.D., Samura, Yu.O. Sidorenko, V.A. and Boiled, V.A. (2013), *Bankivska bezpeka* [Banking security], Znannia, Kyiv, Ukraine.
4. Herasymovych, A.M., Alekseenko M.D., Parasiy-Vergunenکو I.M. and others (2003), *Analiz bankivskoi diialnosti* [Analysis of banking activities], KNEU, Kyiv, Ukraine.
5. Zubok, M.I. and Nikolaev, L.V. (2002), *Orhanizatsiino-pravovi osnovy bezpeky bankivskoi diialnosti v Ukraini* [Organizational and legal bases of banking security in Ukraine], Istyna, Kyiv, Ukraine.
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "About administrative services", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (Accessed 9 November 2021).
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2000), The Law of Ukraine "About banks and banking", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (Accessed 8 November 2021).
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "About access to public information", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (Accessed 10 November 2021).
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "About personal data protection", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (Accessed 10 November 2021).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1998), The Law of Ukraine "About the National Informatization Program", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (Accessed 10 November 2021).
11. Khitrin, O.I. (2008), "Financial security of commercial banks", *Finansy Ukrainy*, no 11, pp. 118–124.

Стаття надійшла до редакції 19.11.2021 р.